

**BAĞIMSIZLIK SONRASI MODERN KIRGIZ ŞİİRİNDE
FARKLI BİR SOLUK: BAYAS TURAL**

İsmail Turan KALLİMCİ*

ÖZET

Bu makalede modern Kırgız şairlerinden Bayas Tural'ın Kırgız şiirine getirdiği yenilikler ele alınmıştır. Şair, bağımsızlık sonrası Kırgız edebiyatında ve siyasetinde savunduğu sıra dışı fikirlerle ön plana çıkmıştır. Şairin tarihçi kimliği ile yazdığı bu şiirlerde göstermiş olduğu tematik farklılığı göstermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler:Kırgız Edebiyatı, Modern Kırgız Şiiri, Bayas Tural

**A DIFFERENT BREATH IN MODERN KYRGYZ POETRY
AFTER INDEPENDENCY: BAYAS TURAL**

ABSTRACT

In this essay, we have dealt with the renewals which Bayas Tural, one of the modern Kyrgyz poets, had brought to Kyrgyz poem. Poet is of great importance in terms of extreme thoughts about Kyrgyz literature and politics after independency. We have tried to show the themetical differences on these poems written as an historian identity.

Key Words: Kyrgyz Literature, Modern Kyrgyz Poem, Bayas Tural

Modern Kırgız şiiri, temelini sözlü edebiyattan alır. Sovyet dönemi modern Kırgız şiiri halk şiirlerinin etkisinde başlamış, her alanda olduğu gibi sosyalist fikir çerçevesinde bir gelişim süreci yaşamıştır. Sovyet Yazarlar Birliği, periyodik olarak düzenlediği kongrelerle edebiyatta izlemesi gereken yolu belirlemiş, Kırgız şairleri de bu sınırlar içinde eserler vermiştir. 80'li yıllarda ise yeniden

---

* Araştırma Görevlisi, Ege Üniversitesi, Türk Dünyası Araştırmaları Enstitüsü

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

yapılanma ve açıklık politikası izlemeye başlayan Sovyet hükümetinin bu kararları edebiyatta da etkisini göstermiş, içeriği siyasetten kısmen arınmış eserler verilmeye başlamıştır. Bu yeni dönemle Kırgız şiiri tematik bakımdan gözle görülür bir değişim içine girmiştir. Şairler vatan, millet, hürriyet ve din gibi millî değerler üzerine eserler vermeye, az da olsa rejimle ilgili sıkıntıları dillendirmeye başlamışlardır. Fikir ve kültür hayatındaki, dolayısıyla edebî sahadaki tam anlamıyla özgürlük; ancak Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra sağlanabilmiştir. Bağımsızlık dönemi şairleri arasında, özgürlük dönemini doyasıya yaşayan ve eserlerine yansıtan şairlerin başında Baydılda Sarnogoyev, Şayloobek Düyşeyev, Anatay Ömürkanov gibi Kırgız modern şiirinin günümüz temsilcileri gelmektedir. Yazdıkları sosyal içerikli şiirlerle, Kırgız toplumunu bilinçlendirmeyi amaç edinmişler, millî birlik ve beraberliğin önemi üzerinde durmuşlardır. Bu şairler aynı zamanda yeni kuşak Kırgız şairlerine öncülük etmişlerdir. Yukarıda isimlerini zikrettiğimiz isimler kaleme aldıkları şiirlerinde, bağımsızlıkla birlikte sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi açılardan Kırgız devleti ve halkı için ortaya çıkan olumlu ve olumsuz olayları konu ederek, okuyucuları ile paylaşmışlardır. Ortak Türk tarihini konu eden şiirleriyle tematik farklılık gösteren şair Bayas Tural'dır.

Bayas Tural, 1956 yılında Aksı ilçesinin Avastim köyünde dünyaya gelmiştir. 1986 yılında Kırgız Millî Devlet Üniversitesinin Tarih bölümünü, 1991 yılında ise Almatı İdari Enstitüsünün siyaset

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

bölümünü bitirmiştir.¹ Şairin “Altın Tuur” (1990) ve “Ular Uçkan Toolor” (2002) isimli şiir kitapları yayınlanmıştır. Kırgız Millî Yazarlar Birliğinin üyesidir. Şair Yazarlar Birliği’de de oldukça etkili bir isimdir. Ocak 2006 tarihinde gerçekleştirilen kongrede yapılan başkanlık seçimine adaylığını koymuş, az bir farkla rakibi, şair Anatay Ömürkanov’a karşı kaybetmiştir.²

Şair asıl ismi olan Abdırâhman Alımbayev adını Bayas Tural olarak değiştirmiş, eserlerinde de bu ismi kullanmıştır. Tural, milli benliğin korunabilmesi için isimlerin de özen gösterilerek, Kırgızca olması gerektiğini savunmaktadır. Bu konuda “Millî isim – Millî Miras”³ adlı bir kitap da yayınlamıştır.

Şair aynı zamanda 1920 yılında A. Sıdkov ve Y. Abdurâhmanov’un kurduğu; ancak Moskova yönetiminin baskısı ile kapatılan ve üyelerinin sürgüne gönderildiği “Turan Partisinin” Kırgızistan’da tekrar kurulmasında da rol oynamıştır. Tural, Kırgız Turan Partisinin kurucu üyeleri arasında yer almaktadır.⁴

Bayas Tural, Sovyetler Birliği yönetiminin son döneminde edebî sahaya adım atmış, bağımsızlık sonrası dönemde edebiyat sahasında ismini duyurmaya başlamıştır. Kendisi de bir şair olan Süyörkul Turgunbayev, Bayas Tural’ı “*Turan ellerinin tarihini uzun süredir araştıran bir tarihçi, bir bilim adamı ve filozoftur. Doğunun büyük âlimlerinin yolunu izleyen bir aydındır.*” sözleriyle anlatmaktadır.⁵ Bayas Tural şiirlerinde “Turan ülkesinin insanlarının”, tarihî kahramanlıklarını, yaşam tarzlarını, mücadelelerini ve dünya

¹ Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi, Kırgız Edebiyatı II, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., Türk Dünyası Edebiyatı Dizisi, C. 32, s. 501

² Bişkek Times, 27.01. 2006, S. 2, s. 7 (Anatay Ömürkanov ile yapılan söyleşi, Aygül Bakeyeva)

³ Bayas Tural, **Uluttuk Isım – Uluu Muras**, Biyiktik, Bişkek 2004

⁴ Kumar Meymanaliyev, “*Turan Partiyası Kayradan Tüzüldü*”, Bişkek Times, 04.06.2004, s.7

⁵ Süyörkul Turgunbayev, “*Uluu Togo Çıkkın Barbı?*”, Kırgızstan Madaniyatı, Bişkek, Aralık, 2003, S. 6

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

görüüşlerini zengin kelime hazinesi, güçlü tasvirleriyle günümüz okuyucularına yansıtılmaktadır.

Tural “Ular Uçkan Toolor”(Sülün Uçuşan Dağlar)⁶ adını verdiği ikinci şiir kitabının adından da anlaşılacağı üzere, o, dağlara hayrandır, hayranlıktan da öte dağları kutsal görmektedir. Tural’ın dağlara olan bu sevgisi, tabiat aşkı veya çevre bilincinin yanı sıra dağları Kırgız halkı ve ülkesiyle özdeşleştirmiş olmasıdır. Kitabın içinde bulunan şiirlerin tümü, dağlarla özdeşleştirilmiş, Kırgız insanını, vatanını, tarihini konu etmektedir. Bir şiirinde;

Dağlar benim Piramitlerim, “Asma bağım”,

Tac Mahal’im, benim “ağlama duvarım” (Dağlar Benim Piramidim, s. 42)

demekte, Piramitler, Tac Mahal, Asma bahçeleri gibi gibi tüm insanlığın bildiği ve önem verdiği değerlerle eşit tutmakta, Yahudilerce kutsal görülen “ağlama duvarı” gibi kutsal olduğunu belirtmektedir. Başka bir şiirinde ise;

Ben dağların zirvesine ve güneşe taparım,

Çünkü ben kendim,

Yücelikten ve güneşin nurlarından yaratıldım! (Ben Köklü Dağ Halkının Nesliyim, s. 56)

diyerek dağlara yüklediği kutsiyeti açıkça ifade etmektedir.

Dağlar, Bayas Tural için vatanın, birlik beraberliğin, cesaretin sembolü, atalardan kalan kutsal bir mirastır. “Yücelik; Birliktir” adlı şiirinde, dağların kumlar, taşlar ve kayalıkların birleşmesiyle, birbirlerine tutunmasıyla yükseldiğini, yüceldiğini anlattıktan sonra;

---

⁶ Bayas Tural, *Ular Uçkan Toolor*, Biyiktik, Bişkek, 2002, 86 s.

Biz de yavaşça dağlar gibi yükselsek derim,

Dağlar gibi yüceliğe gece gündüz

yönelsek derim biz de.

Dağlar gibi yaşasak derim,

Asya'nın göğünü tepemizde taşıyıp! (Yücelik; Birliktir, s. 4)

demektedir. Şair, Kırgız toplumu arasında kısmen olsa da devam eden Tündük – Tüştük (Güney – Kuzey) ve Kırgız kabileleri arasındaki çekişmeleri en iyi bilenlerden biridir. Şiirinde birlik beraberlik çağrısı yapmasının asıl sebebi budur.

Şairin tarihçi kimliğinin verdiği özgüven şiirlerinde hissedilmektedir. Eski ortak Türk tarihini şiirlerine konu edinen şair, tarihin milletler için alınması gereken derslerle dolu olduğunu tekrar tekrar hatırlatmıştır.

Yüzyıllar göz kırpmıştırmalar gibi

aniden geçiverip kayboldu.

Denizin dibi yükselerek göğe, nice dağlar

kaldı suların altında.

Alev kapladı yılları... nice halk ismini kaybetti...

Adları kaldı kendileri yok,

Ayaklar altında kaldı nice şehirler ve köyler. (Ak Kalpak

Üzerine Balad)

Bayas Tural'ın bu şiirinde bahsettiği konu halkların zamana boyun eğip baskın kültürler altında dünya üzerinden silinip yok olması, kitaplarında ve makalelerinde sıkça dile getirdiği konuların en önemlilerindendir. Tural bu duruma Sovyetler Birliği bünyesinde yer alan halkları örnek göstermektedir. 1922 yılında, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği adı verilen sosyalist sistem içerisinde o dönem için 198 etnik grubun bulunduğunu, Sovyetler Birliği dağıldıktan

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

sonra ise bu sayının 101'e düştüğünü belirtmektedir. Şair, "alev kaplayan" 70 yıllık süre içerisinde, Ruslaştırma politikası çerçevesinde kimi halkların adlarını, kimi halkların ise benliğini kaybettiğini ifade etmektedir. Bu milletlerin dillerini ve tarihlerini unutarak yavaş yavaş Ruslaşıp yok olduklarını vurgulamaktadır.⁷

Bayas Tural, Kırgız Türkçesinin korunması için de bilimsel ve siyasî mücadelesini sürdürmektedir. Kırgız Devletinin tek resmi dili olması gerektiğini, aksi takdirde Kırgız Türkçesinin Rusçanın tahakkümünden ve yok olmaktan kurtulamayacağını savunmaktadır. Bu konuda gazetelerde birçok makale yayınlamış, bu makalelerini daha sonra "Uluttuk Uлуу Kasiyet (Milli Yüce Vasıf)"⁸ adlı kitabında toplamıştır. Tural bu kitabında, Kırgız Türkçesinin iki düşmanından bahsetmektedir. Bunlardan ilki Kırgız Türkçesinin önemini kavrayamamış, egemenliğin Kırgız Türkçesiyle mümkün olacağını anlayamamış "Kırgız"lardır⁹. Tural bu tür kişileri Cengiz Aytmatov'un "Gün Olur Asra Bedel" romanın mankurtlaştırılmış kahramanı Coloman'a benzetmektedir. Kırgız Türkçesinin ikinci düşmanı olarak Ruça'yı görmektedir. Kırgız Türkçesinin geleceği açısından Rusçanın tesirinden kurtulması gerektiğini savunmaktadır.¹⁰

Bayas Tural siyasî hayatında savunduğu "Turan" fikrinin Kırgız şiirinde de yılmaz savunucusudur. Onu diğer günümüz Kırgız şairlerinden ayıran en önemli özellik budur ve günümüz Kırgız şiirinde bu ideoloji çerçevesinde şiirler yazan tek şairdir. "Turan" tarihinin ihtişamına olan hayranlığı şiirlerinin tümüne sinmiştir. Bu konuda şiirlerine bakmadan önce onun "Turan" fikrinden ne

⁷ Bayas Tural, "Uluttuk İdeologiyanın Uñgusu - Uluttuk Til", Kutbilim Gazetesi, 20.01.2006, S. 2, s. 6

⁸ Bayas Tural, **Uluttuk Uлуу Kasiyet**, Biyiktik, Bişkek, 2005

⁹ Kırgız Türkleri, Kırgız kültüründen uzaklaşmış, Rus kültürünün etkisinde fazlaca kalmış Kırgızları, Rusça söylenişleriyle "Kırgız" olarak adlandırmaktadırlar.

¹⁰ Bk. **Uluttuk Uлуу Kasiyet**, s. 20-21

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

anladığını ve nasıl anlamlandırıldığına bakmamız gerekmektedir. Bayas Tural “Turan”ı şu şekilde açıklamaktadır: “*Turan – Yüce dağlar ile geniş ovaların vatanı, çiftçiler ile hayvancılarının vatanı, göçebe halklar ile yerleşik yaşayan halkların vatanı, Oğuz Kağan ile Ulus Kağan’ın vatanı, Hızır ile Manas’ın vatanı, yiğitler ile güzel kızların vatanı ve Oğuzların vatanı*”¹¹ olarak açıklamaktadır. Bayas Tural’ın aslında Turan’dan anladığı, günümüzde küreselleşme adı altında, baskın kültürün diğer kültürler üzerindeki tahakkümünü önlemek üzere öngördüğü bir birliktir. Tural, Rusların sosyalist ideolojiyle uyguladıkları asimilasyon politikasının bir benzerinin günümüzde “küreselleşme” adı altında uygulandığını belirtmektedir. Bunun karşısında durulabilmek, millî benliklerini koruyabilmek için, komşu ülkelerin birleşerek “Avrupa Birliği” gibi bir birlik kurmaları ya da kültür birliği, soy birliği bulunan halkların birleşerek tek devlet, tek millet olmaları gerektiğini belirtmektedir.¹² Tural, Türk Devletlerinin, “Avrupa Birliği”ni örnek alarak, siyasî ve ekonomik temelde bir birlik kurması gerektiğini savunmaktadır. Bayas Tural görüşlerini, Atatürk’ün 1933 yılında, Cumhuriyetimizin 10. yıl kutlamalarında, Sovyetler Birliği’nin bir gün dağılacağını, bağımsızlıklarını kazanacak olan soydaşlarımıza yardım için hazır olmamız gerektiğini öğütleyen konuşmasıyla desteklemektedir.¹³ Ulu önderimize büyük hayranlık duyan, bağımsızlığını yeni kazanmış genç Kırgızistan devletinin millî politikalarda, Atatürk’ün devrimlerinden faydalanması ve onun izlediği yolu takip etmesinin doğru olacağını belirtmektedir.

Şairin bahsettiği bu tür birliğe tüm kalbiyle inandığı şiirlerinde açık olarak görülmektedir.

¹¹ Bayas Tural, *Ulustun Uluu Künü*, Biyiktik, Bişkek, 2005, s. 13

¹² Bayas Tural, “*Uluttuk İdeologiyanın Uñgusu - Uluttuk Til*”, Kutbilim Gazetesi, 20.01.2006, S. 2, s. 6

¹³ Bayas Tural, “Turan İdeologiyası”, Aalam, 08.03.2005, S. 18, s. 6-7

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

---

*Bayas nereye gidiyorsun? diye sorar bana zamanım,
Ben “Eski Turan’a gidiyorum - diye cevap veririm.
- Gidiyorum, derim, - Birliğe, dostluğa”.*
*Kırgız halkını şan-şöhrete ulaştıran
geleceğe gidiyorum derim. (Men Adamın, sh. 20)*

Şair birlik yolunda gelecek üzerine inancını, bir başka şiirinde soru cevap şeklinde tekrarlamaktadır:

*- Nerede yuvası gökte uçan kartalın?
Nerde bizim eski anayurdumuz?
Yarın evimizi nereye dikeceğiz?*

- Orta Asya kartalların yuvası.

Turan bizim asıl anayurdumuz

Yarın dahi biz Turan’da olacağız. (Ata, Baba Ve Nesil, s. 66)

Bayas Tural’ın bu konudaki yaklaşımları bize Ziya Gökalp’in “Turan” adlı şiirini çağrıştırmaktadır. Gökalp şiirinin sonunda şöyle diyordu:

Vatan ne Türkiyedir Türklere, ne Türkistan

Vatan, Büyük Ve Müebbet Bir Ülkedir: Turan

Görüldüğü gibi Ziya Gökalp ile Bayas Tural’ın vatan hususundaki görüşleri birebir örtüşmektedir.

Bayas Tural’ın verdiği eserlerde onun Kırgız halkı, özellikle de yeni nesil Kırgız gençleri üzerinde millî tarih ve millî kimlik şuuru oluşturma gayretleri göze çarpmaktadır. Yazmış olduğu şiirlerin tümünde, Kırgızların köklü bir tarihe sahip olduğu üzerinde durmaktadır.

Şair “Ata Tektı Taktoo (Ata Soyunu Bilmek, s. 34)” adlı şiirine:

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

Ben Kırgız'ım.

Ben en eski atamın kim olduğunu

hâlâ daha bilmiyorum?

dizeleriyle, Kırgız olduğunu bilmenin yeterli olmadığını ifade ederek giriş yapmıştır. Sonraki dizelerde şair:

...

- Benim soyumun kökeninin kim olduğunu kim bilir

Kime benzeyen insandı?

Ne iş yapardı? Ne hüneri vardı?

Yaşayan insanların içinde var mı gözleriyle görenler?

diyerek etrafındaki herkese kim olduğunu sorar. Aradığı cevabı Hızır'a benzeyen bir ihtiyarda bulur:

...

- Senin atan savaşçı idi.

O Turan'ı kuran Alp Tur'un

cesur yürekli bir oğlu idi.

Gözü ile gören de görmeyen de bilir senin atanı.

Görüldüğü gibi şair, Kırgız insanı üzerinde kimlik bilinci ve özgüven oluşturabilmek için kalemini ustaca kullanmıştır. Geçmişteki atalarını tasvir ederken kullandığı “savaşçı”, “cesur yürekli” sıfatları ve “gören görmeyen herkesin” onları tanıması, şiiri okuyanın Turan'da yaşamaktan, Tur'un nesli olmaktan gurur duymasını sağlar.

Bayas Tural, “Turan”da yaşayan Türk halklarının genel adını şiirlerinde “Tur'un nesli”, “Tur'un oğlu”, genellikle de “Oğuz” olarak kullanmıştır. Tüm Türk halkları bu genel kullanımlarla verilmektedir. Şehname'de Firdevsi İran'ın efsanevi hükümdarlarından Feridun'un dünyayı oğulları arasında paylaştığını ve oğlu Tur'a düşen yerlere de Turan denildiğini yazar. Efrasiyap da Tur'un oğludur. Şeyhname'nin, aslında Oğuzname, Feridun'un ise Oğuz Han olduğu

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*

Volume 3/7 Fall 2008

bilim adamları tarafından iddia edilmektedir. Bayas Tural da “Tur”u, Oğuz Han’ın oğlu, ona verilen ülke olan “Turan”ı da Oğuzların vatanı olarak şiirlerinde kullanmaktadır. “Atçan El” (Atlı Millet, s. 29) şiirinde bunu açıkça görmekteyiz;

*Ta eskiden at üstüne çıkan millet
hangi yoldan gelmekte?
Ulu Tur’un neslinin kim olduğunu kim bilir?
Onlar şu Turan’dan atlanıp çıkmışlardı,
hâlâ onlar şu Turan’da mı yaşıyorlar,
yoksa nerede?
Ya da Asya’ya mı geldiler, ben gördüğümde Oğuzlar?
Bu köklü millet hakkında ne bilirler
başka milletler?
yoksa biz de başkalarının bildiğini mi biliyoruz
kendi atalarımız hakkında?
“Oğuz milleti yok oldu” diye konuşurlar,
o zaman bu Türk halkları nereden geldi buraya?
Yoksa yağmura dönüşüp mü indiler
Zeus misali gökten?
İndiler mi yoksa gökten bozkurt misali
gümüş ışıklara dönüşüp?
Damarsız ağaç büyümez,
Kökü olmayan halk nasıl ortaya çıkar?
İşte şu dar yollardan at sürüp,
deve çekerek gelen Oğuzlar
hangi yöne gittiler?
Yok mu oldular, asimilen mi oldular, ne oldu onlara?*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

*İşte şu yüce dağların
arasında bir halk yaşardı ezelden,
Kırgızlar mı, yoksa kimler o milletin nesli?
Asya'ya adını veren köklü halkın
nesli kimlerdir?
Kimlerdir yüce Turan'ı kuran
Yüce Tur'un nesli?*

Görüldüğü gibi şair, Türk halklarının hiçbir zaman yok olmadığını, asimile olmadığını, Oğuzların, Tur'un mirasçısı olarak "Turan"da yaşamaya devam ettiklerini ifade etmektedir. Tural yine başka bir şiirinde Kırgızların tarihi kökeni şu dizelerle verir:

*Benim halkım; Ulu Tur'dan yayılmış
köklü halkın nesli.
Onun ulu maksatları yarınlara
çağırır durur beni. (Kırgız Ülkesi, s. 36)*

Şair bir başka şiirinde bu görüşlerini yinelemektedir:

*Biz Kırgızlar, ak kar kaplı kayalıkların,
Tanrı Dağının heybetini başımıza geçirip
giyen halkız, biz!
Ak hörgüçlerini taşıyarak, gökyüzünü direyen dağların
zirvesine ateş yakıp,
yıldızlara yakın yaşaya gelen
eski ulu Oğuzların nesliyiz;*

Kırgızlar!!! (Ak Kalpak Üzerine

Balad, s. 7)

Tanrı dağlarının beyaz zirvelerini önce kalpağa benzetir, dağların yüceliğini kalpak ile Kırgız insanının başında taşıdığını ifade

---

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*

---

eder, şair. Tanrı dağları, aynı zamanda göğü tutan dünyanın direğidir. Kırgız halkı ise Tanrı dağlarının zirvesinde yaşayan yüce Oğuz neslidir.

Sonuç olarak Bayas Tural, gerek edebî yönü, gerek tarihçi kimliği gerekse siyaset sahnesinde oynadığı rol ile bağımsızlık sonrası Kırgız kültürüne yön veren isimler arasında yerini almıştır. Onun şiirleri, bağımsızlık sonrası dönemde sıkıntılı günler geçiren Kırgız edebiyatı için yeni bir soluk olmuştur. Yıllar sonra, Bayas Tural adının “Turan şairi” olarak hatırlanacağını şimdiden söylemek hiç de zor olmayacaktır.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 3/7 Fall 2008*